Privind spre Enescu

(Grigore Constantinescu – 26 septembrie 2011)

Seria „Enescu și contemporanii săi” este o idee care se traduce în oferta de programe cu temă, mai ales camerale, din cadrul actualei ediții. Pentru un artist care a viețuit de la final de Romantism până în prima jumătate se secolului XX, a cărui existență a fost asimilată cu fenomenul interpretativ și componistic ale acestei epoci, nu este imposibilă o asemenea relaționare. Doar dacă aceasta nu se face răsfoind grăbit filele de dicționare ale istoriei muzicii, ci își află temeiul în argumente mai apropiate de concepțiile și relațiile artistului român. Discutabile deci, în parte, mențiunile, ce ne-au părut mai mult formale decât argumentate. Desigur nu în majoritatea cazurilor deși, primii contemporani de care am putea aminti (cei absenți!) vin chiar din țara natală. S-a căutat totuși reperul internațional, mai ales european, s-a preluat din ofertele interpreților de azi posibilitatea lărgirii spectrului repertorial. În mai mult cazuri, valoric muzica lui Enescu nu intră în competiție cu cea a contemporanilor săi. Popularitatea acestei serii și-a aflat doar parțial ecoul în frecvența publicului, știut fiind că programările matinale, sâmbăta și duminica, precum și dublajele cu alte concerte nu înlesnesc manifestarea unui interes deosebit.

În rândul capodoperelor contemporane putem aminti, pentru cele 11 programe, câteva demne de aprecierea melomanilor, cum ar fi sonate de Debussy, Britten, Scriabin, Poulenc (poate), Prokofiev, Trioul de Ravel, Cvartete de Șostakovici, Bartok, Ligeti, Mahler, Fauré, lucrări pentru pian (unele neavând o relație directă cu contemporaneitatea enesciană, semnate de Ligeti, Xenakis, Messiaen, Stokhausen sau aflându-se prea înainte de epocă, precum Franck, invitând compozitori necunoscuți, precum Huillet). Ansamblu celor unsprezece concerte îmbină titluri importante cu altele care sunt doar „prezențe” interpretative și repertoriale. Comparăm înscrierea pe afiș a muzicii lui Enescu, de altfel prezent în fiecare din aceste programe, oprindu-se la sonatele pentru vioară, pentru pian, „Impresiile din copilărie” Cvartete, Octuorul, alături de titluri conjuncturale (Koncertstück, Trio nr.1).

Referitor la interpreți, ne reamintim că una dintre cele mai recent aplaudate pianiste pentru muzica enesciană este Luiza Borac, pe care nu am regăsit-o printre cei citați, iar Sonata pentru pian nr.1 figura în alt context decât seria respectivă, la recitalul lui Elisabeth Leonskaia. Câțiva interpreți români de peste hotare și-au oferit serviciile: violonistele Anna Țifu, Clara Cernat, iar unele ansambluri s-au remarcat prin efortul de a integra în repertoriul lor muzica enesciană: cvartetele „Fauré”, „Keller”, „Enescu”, „Nash Ensemble of London”, Atos Trio; alți interpreți ne-au vizitat fără recomandări prealabile. Pe grila Festivalului ideea poate interesa, dar inventarul precumpănește evenimentului.